

Se mes drets sobre altres.
 Se més debers sobre altres.
 Los drets individuals son imprescriptibles, inalienables é intransmissibles. • Legistar la Llibertat baix pretext de garantia, es cometre atencat contra ella. • La llibertat propia acaba allí ahont comença la llibertat ajena. Es licit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui á un altre. • La resignació que predicán las religions no es més que la fórmula del engany ab que s' preté perpetuar la injusticia social en lo mon. • Las religions son caixas d' ahorros que viuen de la estafa d' admetre capitals en la terra, assegurant pagar rescuts interessos al col.

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA defensa 'ls principis liberals més avançats, sens atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA es anti-religiosa de totes las religions, porque todas son igualmente dolentes y de pressivas pera la dignitat y la inteligencia humanas. • La TRAMONTANA en política defensa sempre si més adelantat contra 'l més reaccionari, y sosté la necesidad d' una gran reforma social que transformi 'l modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalismo. • La TRAMONTANA no está aliada á cap partit, servint los intereses generales de la llibertat sens comprometre ni preocupacions de sectori.

La salut del poble es la suprema ley

La TRAMONTANA es lo periódich que s' publica en idioma catalá més avançat en ideas políticas, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya, 1 pesseta trimestre.—Extranjer, 3
 Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Poment, 1, 1.º : BARCELONA
 Peus pagos s' admeten libranças del Giro Mútuo, Berras de fidei cable y sellos de 15 céntims. No s' admeten libranças especials de periódichs

PREUS DE VENTA
 Número solt, 5 céntims.—3 exemplars, 1 pta.
 Surt á llum puntualment cada divendres

Wostre apreciat amic Joan Llopart, dibuixant d' aquest periódich, acaba de sofrir la sonible é inesperada perda de sa Jove y amatissima esposa, precisament poch després de donar á llum lo primer fruyt de son amor, que procedí també de poch en la tomba á sa desgraciada mare.

Devant tan irreparable y doble desgracia no hi onben paraules de consol, puig ellas no bastan á mitigar lo dolor quan es hora de sentir y no de parlar. Suprimim donchs la lámina d' aquesta setmana, y 'ns associem al dol de nostre infortunat amic y 'na familia, desentantios á tots la filosofia y la forma de voluntat indisponibles para resistir tan inmensa desventura.

QUESTIÓ PALPITANT

Per a què pugui viure un rich sense treballar, ve necessita nada menos que una colonia de treballadors més ó menos pobres: arquitectes que dibuixin sos palaus de la ciutat y sas torres del camp; mestres d' obras que las edifiquin; obrers que las omplin de mobles, miralls, catifes y cortinajes; cambriers, coyners, lacayos y cotxeros; forners, sastreres, sabaters, ab tota la colla d' oficis similars y preparatoris: agricultors que cultivin lo blat, las llegums y las verdures; pastors y rabadans que cuidin del bestia de tota mena que surt á sa taula; cassadors y pescadors que arrepleguin de la superficie de la terra y del fondo del mar las diferents especies de comestibles que poden excitar son appetit; artistes que 'l recrein; homes de ciencia que 'l curin ó 'l il·lustrin; magistrats que declarin son dret á la possessió y á la gauduleria; soldats y polissions que 'l defensin: en una paraula, tots los treballadors de la ciencia, del art, de la industria y de la agricultura, tots los funcionarios públics y toutes las institucions socials; tot lo que en la humanitat se mou y se agita, s' apressuran á oferir al rich las primicias de sa activitat.

¿A cambi de què?
 Perque tota la producció s' exés per lo comerç, y 'l comerç es un cambi.

Donchs á cambi de diners.
 Pero 'l diner, segons los economistas, es treball acumulat, ¿cóm pot acumular treball en forma de diner lo qui no ha treballat may? y ¿cóm es que aquells que passen tota la vida treballant no tenen acumuladas tres pessetas para atèndrer á una malaltia, á una crisis ó á la vellesa?

Perque existeix la explotació.

Per la explotació lioge un burgés los treballadors que necessita en relació ab lo capital de que disposa, y 'ls fa treballar tant com pot per lo minim de jornal possible; aixís se fa rich; després deíxa son capital á sos hereus; per consegüent, se forma una dinastia de richs, mentres los treballadors que produhieren aquell capital moriren rabiant y legaren á sos fills la miserable condició d' explotats.

¿Y cóm es que un explotador pugui reduhir á tots los obrers que li serveixen y 's dona 'l cas que un número relativament curt de burgesos explotin á la gran masa de productors?

Senzillament, porque tot lo mecanisme polítich, jurídich y religiós té per objete garantir la explotació, y ademés porque la ignorancia dels treballadors de las epochas passadas no ha pogut protestar ni menos susstrarsers al predominio de las classes dominants.

¿Y aquesta explotació tan vella en la societat humana y tan arrelada encara en la época present, será sempre un element social y la iniquitat tindrà una vida perdurable?

¿No! La explotació té preixada ja sa mort pera 'l dia del triomf del socialisme; porque 'l socialisme es una idea científica y progressiva que aspira á la práctica de la reciprocitat absoluta entre 'ls drets y 'ls debers socials, y al mateix temps es una forza que va reunint als treballadors de tot lo mon civilisat que amencassa al privilegi y al autoritarisme: en tant que la idea se defineix y 's perfecciona, la forza se robusteix y 's completa, y tot camina á que los privilegiats explotadors degenerin mentres los explotats desheredats s' il·lustran y multipliquen sa soció.

Pero si á pesar dels progresos realitzats per la humanitat ha quedat subsistent la injusticia fins al punt de que 'l esclau de las societats barbáras existint encara en las societats civilisadas baix lo nom de treballador assalariat, ¿cóm pot assegurar-se que després del triomf del socialisme s' establirà la justicia social?

Lo socialisme dona á n' aixó una contesta satisfactoria: en todas las constitucions socials passadas y presents ha existit 'l antagonisme dels interessos: las reformas, las conquistas, las revolucions han deixat subsistent sempre la apropiació indeguda de la riquesa no produhida per lo mateix poseedor ó de la que es producte espontáneo de la naturalesa. Aquesta práctica injusta de la propietat es la causa única y primordial del mal social; donchs lo socialisme posa á disposició de tot lo mon, sense cap mena de privilegi, lo patrimoni universal, y per tant resol 'l actual antagonisme en la armoniació dels interessos. L' egoisme, causa de discordia y de guerra baix lo régimen del antagonisme burgés, porque 'l interés de cada un está en oposició ab lo de tots, se converteix en lo socialisme en causa de concordia y de pau, porque 'l interés individual se voste per 'l interés comú. Si fins avuy pera fer lo be

envers los altres s' ha invocat la caritat, sentiment insuficient devant de la justicia, com se demostra per la existencia de la miseria, en lo pervindre l' egoisme, que constituhex la plenitut del ser, estarà de part de la justicia y cadascú procurarà per los altres porque d' aixó dependrà lo benestar propi.

Si nostres llegidors se fixan en aquestas consideracions, las amplian ab la propia inteligencia y ab ellas robusteixen sa convicció, entre tots haurém contribuít en una petita part á la gran obra revolucionaria que va elaborant lo socialisme treballador.

NI CHICHA NI LIMONÁ

Cap allá al dia d' Ignocents va ésser algo, no gayre, escapada una falla en estrém divertida y propia de la diada en que 'l rey de matras contan que feya degollat á todas las criaturas.

Figúrinse si era petita la ignocentada: se tractava de la formació d' un nou partit. ¿Un nou partit á Espanya, dirán vostés, ahont ara mateix ja tenim més partits que partidarís! Donchs si senyors, un nou partit. Pero no s' pensin ara un partit aixís de qualsevol manera, no; un partit més partit que tots los partits plegats, ¡y aixó que n' hi ha de ben partits!

Vegin si poden pahir la xanlayna: un partit republicá democrátich ni federal ni unitari basteja ab lo nom de Socialista Oportunitari. ¿Què tali? ¿quin gust troben á aquest gustat compost de macarrons á la italiana ab arregadas fredes á la catalana y arrop de Valencia ab llet y ayguardent pera beure, tot ben barrejat? Es una potinga de mal pahir, ¿eh? Donchs no falta qui se la empassa y creu poderla fer empassar á molts altres. Tot es qüestió de ventrícul y bones trazederas.

Y no s' pensin que aquest partit fins té programs. Pero ja l' han batejat humilidíssimament ab lo mot de *transitori*. ¿Será porque aquest programs va de *transit* com un fardo de consums? No es aixó: se 'n diu *programs transitori*, pera que puguin anarlo cambiant segons las conveniencias del partit. ¿Que un dia 'ls federales los prometen donarlos una ajuda en alguna cosa? Lo *programs transitori* cap á la federal. ¿Que al endemà 'ls xorrillistas ó 'ls castelarians no prometen més? Donchs vinga *transitori* lo *programs* cap al sol que més escafi. Si aixó no es tenir *consciencia* en las ideas, que ni may. La conseqüencia está en *conseguir treuen profit*.

Y 'l tal *programs* d' ignocencia está dividit en tres parts: en la primera, la política, no hi ha res que no tingan ja escrit en sa bandera los partits republicans; en la segona, que 'n diu *reformas económicas*, porta l' absolutisme del Estat á sa major tirania, sens tocar per res á la propietat, y fins demana la creació de *barrios obrers* á fi de que 'ls senyors no tingan de viure

barrejats ab la gentussa del treball; i quins parits socialistes, voto a n' ell! I en la tercera part, que n' diu reformes socials, lo més transcendental que s' demana es la reglamentació del treball en las presons y l'establiment de Jurats mixtos. [Arri al diable, bergants! Un partit que s' vol dir socialistes demanant los jurats mixtos! Aixó sol, si no s' coneixessin ja, donaria la mida de lo que son los fundadors de tal enganyifa ab lo nom de partit. ¡Uix de la classe obrera, explotadors los més miserables, per ser quins sols lo que més se valéu del engany pera explotarla!

Ja es hora de dir qui preté formar aquest partit: son los representants vporosos, aquells que, perdent ja son roseró entre ls obrers de las Tres classes de vopor, volen formar un *equelito* de partit pera veure si s' fa negoci ara que s' acostan eleccions. En las firmas figuran tots los agressors del carrer de Ponent, aquells que no saben buscarse satisfaccions cara a cara y s' valen de donas, de la policia y de las caixas del obrers pera pagar a un malait. Es la gent de El Obrero que va buscant nou estable abont menjar-se las garrofias, y que ha pogut ensarrotar un centenar de personas de bona fe pera ferse acompañar sas desacreditadas firmas en lo manifest, ja que si ensessin sols tothom apartaria d' ells la vista ab horror y f' estómach ab asco.

Los firmants son uns 170, ó sia tot lo partit. Ja es més de lo que podian esperar los vporosos. Fins hi ha una firma ab inicials. ¡Algú que no ha pogut dir que no, pero que se n' dona penal Compadeciemlo.

En tant continuém ribent de la ingocentada del nou partit socialista oportunista, que ni té res de socialista, ja que ni un mot res de la constitució de la societat baix la base de la associació universal, que es lo que determina l' socialisme, ni pot vindre més oportunament a posarse en ridícul en visperas d' eleccions, ensenyant la orella de lo que s' proposon sos pretendents a jefes, los eterns vividores ab la esquina dreta a costellas del treballador.

Molinerusa 3 de Janer de 1891.

Empaper Director: Vaig a donar-li compte d' un sacandó del estadista mossen Candelas de Molinerusa. Havent de portar a la Iglesia un subat a remullir los pochos cabells que tenia per un peccat del que ell no s' sabia res, los que habian de ser padrins van convidar tota los solters y solteras de la vila, y una bona farinaera que, prest de ser ex-esposa d' un sabeter, li faltan unas gomas y quatre pocs al cap de la llengua, va entenerse que l' partit no posava may l' ànima a la bogadia y que las fillas de Maria s' havian compromés en tal festa, y com aquesta dona es la pianzadora, cuidadora, tustadora, filadora, embolicadora y correu dels capellans, va anar de cop y volta a la rucoria y va contar al mossen, tant per descompte com podesa cabre dintre la conciencia d' una devota, y l' mossen, que es un beneyt, al sentir que las fillas de Maria s' havian compromés ab tal ceremonia, se va posar més cremat que si li haguessen tirat sal al socollu, y a corre-cuyta va enviar una d' aquestas devotas, en forma de correu, per totas las cases dient que no podian assistir a tal funció perquè hi havia dimonia, diables, bruixas, serpents y llargardizos jofas, bestial y que si feyan lo contrari perdrien la marca de otilas de Maria. Al enterarse la padrina de la promesa del mossen, va presentarse a la rucoria ab molt aletre y després de saludar al mossen, ab molta amabilitat li dixit que li volia demanar un favor. Y lo mossen, que gasta una moral evangélica tan antipática com ell mateix, va respondre:

—Què hi he! Què hi ha!
—Mira, senyor rector, una servidora es la padrina entesa! y després de la bondat de vostè que no troba cap clost d' inconvenient en deixar vindre a las fillas de Maria a humar-se la festa, ja que tsem lo gesto fet ab una infantia de dulces, y a més los moixacs compromesos.

—Fige, fige, mossen! Las fillas de Maria no més están promesas pera honor professiona y servir a Deus.
—Vostè ho diu que están posesas per aixó! Ha d' entendre, senyor rector, que la major part d' ellas no tenen ganas més que de ballar y festejar.
—Valguem sant Pau y sent Perat! Ja no deus ésser filla de Maria hi!

—No senyor, no, una servidora es filla de la mare.
—Jesús, Jesús! ¡quina diableria! La seva ànima está condemnada!
—Què diu, senyor rector, que tinc l' ànima equitransada!
—Lo que t' dich es que ja m' fas pujar la mosca al nas.

—No s' incomodi, senyor rector, y si se li posa la mosca al nas, fassi l' estragóns un retol, y veurá ab quina facilitat li surt.
—Si que está de bromo, diu lo mossen.

—He prou que ho está vostè, diu la noya, aixó de manar tantas fillas de Maria y posar-se al davant de sos propis pares... ¡pero no s' queixarà de la paga! diré a un amic meu tramontanyu que n' dongui compte al director de La Tramontana y que digui que vostè es lo desagavell del poble.
—Ragna santíssima! Estàs condemnada sola d' anomenar aquest paperot.

—Donchs cada divendres lo llegiran, y ab aquest periodich he arribat a conèixer lo que es lo ralgill.

Lo mossen, cremat:
—Màrcam de casa, que estáis condemnada.
Y a empentas la va treure a fora. La noya va dirli (pessioló) y lo mossen no va contestar-li.

A la hora senyalada, la comitiva, que era molt numerosa, va dirigir-se a la casa fumada, y las fillas de Maria, ab una cara més de baller que de fer profesiona, treyen lo cap per las finestras, de las quals no vaig observar vuyt ó nou que ellas ab ellas ballaven ab lo so de la música que feya la passa-calle. Y després que l' mossen no havia fet tornar la criatura castellana dich cristiana, se va celebrar un refresch ab totes fraternitzat y molta dulces, y luego van venir las majorias del mossen ab una Mare de Deus per si li havia algo pel ganxo, y tant los solters com las solteras van dir que feya vent, havent-se d' entornar la Mare de Deus sense cap dónim.

Res més per avuy; queda de V. a. a. a.
Pau y Toms.

Breda 6 Janer de 1891.

Apreciat Director: He vist la carta que la Junta Directiva dels terrissayres d' aquesta vila han publicat en lo número de la setmana passada de son periodich contestant a la mossa del número anterior, y un certiat que lo que crech que fem es no entendrens.

Que estigan agrahits los otilers de Breda als senyors Gili y Sala de Barcelona perquè la colocen molt género, emborrona; ¡tampoch tenen d' entendre que al dir jo que usan un salto-falo y montada, vulgèr dir que han ja falsificat res ni que algun emborrona ni moix meyor, ja que personalment res en contra tinc que dir de dita senyora, y comen aixit per tot lo que convinga; lo que jo vull dir, y si ho he dit malament culpa es lo poch que en lletres sabem expressar-nos pels pobles y sobre tot a Breda; lo que jo vull dir, repetitament, es que no pot convenir en cap manera a la industria que es la vida d' aquesta població, que no portin sos productos lo sello caracteriatich que la honra per sa bondat, perquè si en lloch de dir Breda lo sello diti Gili y Sala, Barcelona, es natural que no creuran las otilas de Breda, no s' vendrà l' producte com tal, y tota los d' aquesta vila ho pagaran, per ser la terrissa la principal industria y fer viure a tothom del nostre poble.

Me vulen creure a mí los senyors Gili y Sala, y podràn dir, si vulen, que han cregut a un simple, pero detornen començat a subroch Donchs que conserven son sello en las otilas que ells fan corre, pero afegint-li un altre que digui *Fábricas de Breda*, y no hi haurá res que dir. ¡Ho farán! Lo temps per testimoni.

CLA y CATALÁ

La Ribes 6 Janer de 1891.

Apreciat director: Los de can Justicia ja han començat a vomitar la bilis que se li ocasioná la carta de la setmana passada. Ahr passaren un paperot als cafeters, vivrent lo joch, cant, ball y no sabem si l' obrir boca. Vurem si algún cap-padre de aquestos será l' primer en jugar als prohibidos com han fet fins ara. Una pregunta: ¡Ja que priva per aquests posar una contribució de dos duros mensuals per cada establiment en que s' juga!

Vagin lent, que La Tramontana ja s' cuidarà de treure careres.
Dispos de sos amichs y companys

PAU ALONSO y C.

NOTICIAS

Madrid: Lo hill gran d' en Martos,

ab bell mitj d' un corredor ha topat a n' Canelejas y li ha dit aquestos mots:

—Feya rato que t' buscabo per dirli que, qui aliansis la en un discurs, tan directes, es un miserable.—¡Pom!—

se sent una garrofada, s' adelantan molts senyors, descomparteixen ab ansia als dos Ferras que ab pony cims recullavan y avançavan tractant de ferse un cap nou...

y entretant, lo qui gema se nyal que ha rebut bastó.

Diuhes d' Alemanya y Austria

se preparan a tot drap per celebrarse ben prompte, mani-obras mitj de guerra.

Diuhes molts a sento voce:

—Si seral ja no seral!

—Si seran una parodia

d' alló que vem fo a Calat!

Nova York: Dos grans teatres s' han cremat. Tot com ruscell

hemeyave, de tal modo, que un bonal de sa estura

també ha sofert la degradació de serre errasat pel foc.

No hi ha mor al una persona.

¡Cosa estranya! Ja es gran sort!

La pèrdus se considera

de dollars en mitj milió.

Brucelas: Gran tremolina.

Sembla que la catorserena

s' oposan a que l' sufragi

universal, rey del moon,

s' establiscen per la Belgica,

que fora sa salvació.

Per tot motiu molts altres

(ó casi to) los obrers totas

están excitats, de modo

que s' van, per ayuda rabona,

que una huelga general

estalli dintre de poch.

Lo que era sonard:

ls errabats nostre torn.

Nunca es tarde cuando llega:

—Mansa tardat! duhen molts.

Falix noticias de puestos

que esperava ab ansietat,

mes gracias al bon servici

telegráfic, han fat tart

per surtirme com volidra.

Los lectores perdonarán

y en el número próximo

se continuará.

LL. MILLÁ

Lo diluns de la próxima semana, a dos quartos de duas de la tarde, té de celebrarse la vista en judici oral y públich en aquesta Audiencia de una causa criminal seguida contra nostre director a instancia del rector de Fullela, poble de la provincia de Lleyda, y sa majoriona, per considerarse ell y ella aludits é injuriats en un ruelto de nostre *Mat temps* publicat farà coua d' un any y mitj y que parlava d' un tal Pau dels Matxos, quin autor ha tingut la desgracia de morirse durant lo temps transcorregut, y per no ser ell viu los anomenats capellá y majoridoms han tirat al dret la querrelia contra nostre Director.

Com en aquest judici oral tenen de presentarse bastants testimonis, entre ells los propis querrellants citats per la defensa, no dubtem que la vista tindrà interés, máxime defensat al procesat nostre particular amic lo distingit jurisconsult Sr. Vallés y Ribot.

Per si no teniem prou tropells judiciais demunt pera donarnos engunias, la setmana passada foren embargats tots los mobles del pis del director de La Tramontana pera respondre a las retencions del célebre procedi incoat per la veüllada librepensadors d' Alella donada pel Meig de 1889, y per la qual ja se ns havia fet treure lo fetge per la boca en forma de mil pesetas depositadas al Banc d' Espanya per fiança carcelaria, quinas se pogueren depositar gracias a la filantropia d' un amic que pot un bon tich més que nosaltres en materia de pesetas.

Y com aquestos ditxosos quatre trastos ja fa alguns mesos que també estavan embargats per la causa que ab molts mansuettat evangélica nos seguelt lo retor de Fullela, resulta que actualment pesan demunt del director d' aquest periodich sis causas criminalis, té fetas cinc fianças, está amensarat de cinch ó sis multas desde 75 a 2.500 pesetas, y té duas vegadas embargats los mobles de casa seva.

Y si no es una deliciosa aquesta llibertat d' imprenta que s' disfruta, que vingui en Castellar y ho vegi.

Per fi ha vingut ja a Barcelona lo Sr. Salmeron, jefe del partit del Centre republica, acompañat de sos segons Azcárate, Cervera y Carrasco.

No sabem si en nostra ciutat hi haurá garres personals que s' correspondria caminar ab quatre potas; lo cert es que alguns d' aquestos tractaren de fer altra volta l' animal tirant del cotxe d' en Salmeron com abans havian tirat del d' en Sagasta.

Afortunadament aquesta vegada los republicans s' han sapigut dignament distingir dels monárquics, y ls Srs. Salmeron, Salas Anton, Torrellas y Vallés y Ribot, que montavan lo cotse que s' pretenia arrastar ab força animal bipèdes, baixaren del carrutje agredit pels dignes de voltar una sinis y evitaren una escena indigna de pobles civilissats. ¡Bona llió donada als entusiastas d' alberda!

La acullida que Barcelona ha dispensat als republicans centralistes ha sigut francament entusiasta, si bé ab menys himne de Riego y molt menor saragasteria retribuïda de la gastada ab en Sagasta.

Dimecres a la nit tingué lloch en lo Circo Equestre lo meeting de propaganda republicana centralista, y l'or més notable fou l'escandol promogut a la porta per la entrada del públich.

En los discursos, tots los oradors, tot tractant de justificar la creació del nou partit, digueren coses molt boniques parlant de la llibertat dels pobles, y fins lo Sr. Salmeron dedicà algun paràrraf a la qüestió social reconeixent lo dret que té l' obrer a sa emancipació, pero fugint com d' escaldarse de radicals y concretas afirmacions en tal assumpto, per allò de voler armonisar los interessos creats a la sombra d' antigas lleys ab la necessitat imperiosa de millorar la sort de las classes treballadores. Ab tot, la nota dominant del meeting fou proclamar la necessitat de la unió de tots los republicans per tirar a terra la monarquia anant a votar.

De lo atildat de la frase d' en Salmeron, lo artista de la paraula, com de la eloqüentíssima rudesa d' Acáraste y la valenta fraseologia de en Cervera, no cal parlar-ne; tots saben lo que s' hi pesca. La llàstima està en que de tan boniques paraules no n' vingan prompte més hermosos exemples.

Lo públich se sortí relativament fret.

En Canalejas y un fill d' en Marrós s' han dit miserablement, s' han pegat y qué sé jo que més en los salons del Congrés.

Si aquest acte l' haguessin comés un parell de descamisats, ja tenian la vida assegurada per rato en las garjolles nacionals.

Ara s' tracta de casi personatjes.

Y per algo digué l' primer en seus discurs objecte d' aquest escandol, que la justícia està en mans dels poderosos.

Diuen alguns periòdichs que s' tracta de construir a costa del Estat una *harruada obrera* en aquesta capital, prop de la farola del Llobregat.

Que aquest vergonyós desterro de la classe treballadora lo projectin los capitalistes, los autoritats y los partits reaccionaris, està molt posat en ordre; mes que tot un partit socialista com lo dels inoportuns lo vulgan patrocinar, ja es altra cosa.

La classe obrera no es cap got, pera besar la mà al que li pega.

Se diu que en l' encasillat del ministeri de la Gobernación figuren quatre candidats socialistes pera sortir diputats per sufragi universal.

Hi haurà qui s' diga socialista y accepti tal vergonya?

No tardarém gayre a véureho, puig d' aquí al 1.º de Febrer, dia de las eleccions, no falta molt temps.

Veurém llavors si la classe dels vaporosos té d' entendres algo més amunt.

Lo matrimoni polítich Castelar-Sagasta ha estat a punt d' entaular divorci devant lo tribunal de la opinió pública.

La dona volia coalició fusiopossibilitera a tota costa, que venia a ser com pidolirni un collaret de molt preu al marit, y aquest, no poguent bonament permetre tal luxu, se feu lo remolenc en complaure a sa muller.

Llavors aquesta va donarse per ultratjada, va posar lo crit al cel als periòdichs, va amenaçar ab grans escàndols de lloro, ab la separació de coscos de la benevolencia y fins ab l' aduleri revolucionari si convenia, y fillenc, com *Todo lo puede el amor ó sea La patia de Cánovas*, va haverhi reconciliació, lo marit regalà a sa amatíssima esposa la ambicionada joya, si bé ab la condició de no llubirhi més que per Madrid, y ara ja tornan a estar en tan plena llana de mel com lo dia abans de tornar los conservadors al poder, sens recordarse més de sas convencions ni amenasses, ja que al capdevall

Si voléim glossar la homilia, diríem, no perdèntli plases: Son pitissat de familia, de las que menca bice casa.

A consecuencia d' una juguesca feta entre lla-regots, a un jurte d' instrucció de Sevilla li

han robat lo rellotje y la cadena sens que la justícia hagi pogut trobar ni rastre de tal delicte.

[Afortunats llaedres! No os passaria aixís si fossiu periodistas d' oposició.]

En sas relacions ab la justícia... [casí 's tinch entreja]

Los possibilistas no s' poden coaligiar per las próximas eleccions ab los demás republicans (lo *demés* hi està de més) pels compromisos contrets ab los sagastins.

Com si diguessim: no poden formar familia ab sos germans perquè estan compromesos ab gent de fora casa.

[Vaya una lògica la possibilística!]

Se recordan d' aquell cèlebre procés sobre un crim comés al carrer de Fuencarral de Madrid?

[Se recordan també de que gran part de la premsa madrilenya, mitj per fer negoci y mitj pera buscar lo càstich dels culpables, va exercir la acció popular en aquesta causa criminal?]

Donchs ara, de costas, té de pagar la acció popular la friolera de 60,000 duros.

Y a aixís li diuen poder exercir la acció popular?

Si l' poble pogués permetre tal luxu... altre justícia hi hauria.

Lo prótim diumenje, a las 9 del matí, se celebrará en lo Teatre Goyarre d' aquesta ciutat un meeting convocat per varias societats obreres a fi d' ajudar als lampistas y rams similars que estan en huelga forsoxa per haverlos despedit de son treball varios industrials a consecuencia d' haver fet demanda de millora de condicions en algun dels tallers en que s' estava pitjor.

A la provocació burgesa contesti la solidaritat obrera, y la victoria será pels oprimitos.

Havém rebut varias cartas de Roda participantnos que a casa d' un drapayre de Vich han anat a parar molts papers del arxiu municipal d' aquell poble, no se sab si per art de *biribiri* loquí ó per qué.

[Y aixís os encaparra, futre?]

Quan se componen casi tots los municipis de tants draps y ferro vell, bé poden portar l' arxiu a cal drapayre.

A lo menos fins que l' poble fassi l' mateix ab molts regidors.

Se diu que los candidats conservadors que van per Madrid, han esquitats de 30 a 40,000 duros per gastos d' eleccions.

Vamos, la mania de comprar votos.

Y de parlar de la voluntat nacional.

HISTORIA D' UNA RASPA Y D' UN SOLDAT

(Acontenim)

Contenta, alegre y bona, cap al tert arribà a la rectoria, precisament lo dia que l' rector després de la matorronda.

—Aquí es a casa seva, digué al tíe. Pren possessió de tot, Paula, y comho que los comportament será admirable, evitant los rumors del vulgo meo, que en lo teatro del mon fe de diable. Tu lo poble ja sab qu' era meo novada y no se admirarà del nostre agraci, y encara que tu vagis a la moda y sigues del teu cap, ningú 'ns podrà dir may per rebuissar los Soldats la Paula, ab gran prudència, li entrega los diners qu' eran sa herencia, ab esta condició:—Vull ser felicitosa en vida, y morta te, tingui paciencia cada dia de dir per mi una missa.

Semblera que la missa aquí tenia de vintoch anys, mes no; fou lo contrari; al cap de quatre mesos ja s' moria, deixant en un recu de victoria l' arxat que va portar.

Lo mat que va assotí l' aguladura de la Paula s' agorta avuy encara, volchem pensar l' que vol, ningú s' atura de dirse cara a cara que no creu que morí, com assegura lo rector, d' una plana feridora.

Lo cert es que la raspa ja descaha, y al no se en mena mica aló de l' altre vida, suposo que 'n Julia, llog de rucansa, al saber la tració que li ha fet ella, si tota dos sim al cal, li farà fer molta presentaria al davant de la criada, que en vida li tenia

jurat que si ell moria virria del bullit retrada. Lo rector ja no ampara sa pagana perquè té un'altra moxa molt elegant y rusa, que sembla una prompse.

D' ensa que va morir sa nevadeta vageguo com destrezo, no li va per la ignorà a una pasceta; ja ho fet un altar nou y una llatrada que encanta a la llopeda; ho aiet un campanar qu' es dels més ceyos dels que hi ha pels pobles de aquella vora, ab herane de ferro y para-reyos.

On diu que allí enaonora, y tant que 's feligresos s' hi aturen cada dia y exclamen mitj sorpresa:—Quin rector que tenim, ave Maria! Al menos si 'ns la treure alguna dobla vegem que té perditia en gastaria en profit y honra del poble. Y lo que son las cosas de la terra.

Avuy el Mús d' aprop de la Grenote, enrutat pels conflictes de la guerra, no hi viuem mesovore; la casa tota está plena de pólv. de pedra y rana.

Veur aquí lo que 'ns porta la guerra d' una guerra: revesos de fortuna; desgracies que a la cara encastamen los cors, del y quimera, espant, consternació, passió trastera y argument per escrivre una historia com la del Rei Julían y la Paulina.

Se diu que l' papà Lleó dotzens de frare ha regalat d' arnegatots aquest final d' any la rosa d' or, emblema de no sé qué, que no més se donan a regnes catòlics, a la senyora del senyor Carnot, lo president de la república francesa.

Donchs una de dos: ó la república se realitza, ó l' papa-rey dels catòlics se republicanitza.

Ó totas duas cosas a la vegada.

L' altre dia al café de Bianch de Vich va entrarhi un capella que gastava molt mal humor, y 's digué luego que «li havian quitat la missa perquè era massa decent.»

També era a Vich que l' divendres de la setmana passada, portant lo còmbreg a un malal, lo sacerdot va descuydar-se, contan, de previndreho tot, y al ser a la casa se trobà sense hostia pera donar, tenintse de repetir la cerimonia.

Y diuen que ara alguns devots volian fer creure que s' tractava d' un miracle.

[Miracle, miracle! Encara l' volen més gros que l' de que tots aquestos devots tarambenas no caminin de quatre potas?]

No s' diuen de Vilaverde que l' rector de la vila, emençant doctrina a la quixalla, va agafar a una nena pel bras fa pochos dias y la tregué al carrer a bolets per haver comés lo delicte d' anar a un ball.

Y no es aixís tot; sino que no content encara del malfacte a la nena, puja l' diumenje regüent al costell mistich y vomitá per aquella santa boca deu mil pestes contra la familia de la nena malfactrada, de la qual no 'n té rebuss més que favors.

Aixís son las cucas negres, que no poden donar que més verí.

Que en lo únich que tenen.

Lo rector d' Ibers d' Urgell no ha volgut remullar lo cap d' una criatura per la robó de que la destinada a serhi padrina es esperitista.

Y no content encara ab aixó, lo diumenje regüent puja al cubell de deu cèntims de la bogada del poble y posá pitjor que mejordona averiada y següit entremaliat a tota la familia interessada.

Y l' aludins contestaren dignament: feren la inscripció civil y en psas.

Quan un rector s' averria contra patria ó padri, contentu com son, y aixís... record l' patriaca.

D' un convent de monjas de Galicia ha fugit una esposa del Senyor.

